

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายวิรุฬห์ แสงเทียน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๒๐/๒๕๖๔

วันที่ ๑๒ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { ผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ร้อง
วุฒิสภา ผู้ถูกร้อง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา หนังสือชี้แจง และเอกสารประกอบแล้ว เห็นว่า คดีเป็นปัญหาข้อกฎหมายและมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงยุติการไต่สวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง ส่วนที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า มติหรือการกระทำของผู้ถูกร้อง ที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ชัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๑๙๘ และขอให้เพิกถอนมติหรือการกระทำดังกล่าว นั้น เห็นว่า มติหรือการกระทำของผู้ถูกร้องตามที่กล่าวอ้างเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย มิใช่การใช้อำนาจ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หากมีผลกระทบต่อสถานภาพหรือสิทธิของบุคคล ผู้ร้องเรียนสามารถใช้สิทธิ ในกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนด กระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) กรณีต้องด้วย มาตรา ๔๖ วรรคสาม ศาลไม่รับวินิจฉัยคำขอในส่วนนี้

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๑๙๘ หรือไม่

ความเห็น

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” และวรรคสาม บัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้” ส่วนมาตรา ๑๙๘ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑๐ ศาล ส่วนที่ ๓ ศาลปกครอง โดยมาตรา ๑๙๘ บัญญัติว่า “การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองต้องมีความเป็นอิสระและดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองซึ่งประกอบด้วยประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นตุลาการในศาลปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการในศาลปกครองไม่เกินสองคน บรรดาที่ได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม บัญญัติว่า “ให้ ก.ศป. เสนอรายชื่อผู้ได้รับการเลื่อนตามวรรคหนึ่ง (๑) หรือได้รับการคัดเลือกตามวรรคหนึ่ง (๒) ต่อนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีนำรายชื่อดังกล่าวเสนอขอความเห็นชอบต่อวุฒิสภภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง”

เห็นว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มีเหตุผลในการประกาศใช้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้จัดตั้งศาลปกครองขึ้น เพื่อให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่มีข้อพิพาททางกฎหมายปกครองระหว่างเอกชนกับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน เกี่ยวกับการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งตามอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหรือคำสั่งทางปกครอง การกระทำละเมิดในทางปกครอง หรือการทำสัญญาทางปกครอง อันเป็นเรื่องของกฎหมายมหาชน โดยที่ระบบการพิจารณาและพิพากษาคดีจำเป็นต้องมีกระบวนการเป็นพิเศษต่างจากคดีปกติทั่วไป เพราะผลแห่งคำพิพากษาอาจกระทบถึงการบริหารราชการแผ่นดิน หรือต้องจ่ายเงินภาษีอากรของส่วนรวม

เป็นค่าชดเชยหรือค่าเสียหายแก่เอกชน ในขณะที่เดียวกันเอกชนจะอยู่ในฐานะเสียเปรียบที่ไม่อาจทราบข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐได้ ในการพิจารณาจึงจำเป็นต้องใช้ระบบไต่สวนเพื่อหาข้อเท็จจริงที่แท้จริง และต้องมีตุลาการที่มีความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และประชาชนทั่วไปซึ่งจะถูกกระทบในทางใดทางหนึ่งจากคำพิพากษาของศาลปกครอง

ข้อโต้แย้งของผู้ร้องที่ว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติที่มีความแตกต่างจากการแต่งตั้งผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมที่ไม่ต้องให้ผู้ถูกร้องให้ความเห็นชอบ อันเป็นการปฏิบัติที่แตกต่างกันต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญเหมือนกัน ขัดต่อหลักความเสมอภาค ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม นั้น เห็นว่า หลักความเสมอภาคมีสาระสำคัญในการคุ้มครองบุคคลโดยจะต้องปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญเหมือนกัน อย่างเท่าเทียมกันและจะต้องปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญแตกต่างกันให้แตกต่างกันไปตามลักษณะของเรื่องนั้น ๆ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๔ บัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีปกครองอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครอง หรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ศาลยุติธรรมและศาลปกครอง จึงมีอำนาจหน้าที่ การจัดตั้ง และวิธีพิจารณาคดีที่แตกต่างกัน แม้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมและตุลาการ ศาลปกครองเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติ เช่นเดียวกัน แต่เมื่ออำนาจและหน้าที่ของแต่ละศาลแตกต่างกัน ผู้พิพากษาหรือตุลาการในแต่ละศาล จึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจกฎหมาย และมีความเชี่ยวชาญตามคดีแต่ละประเภทตามความเหมาะสมของแต่ละศาล มีที่มาที่แตกต่างกัน และลักษณะการแต่งตั้งและการคัดเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งย่อมแตกต่างกันด้วย นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญบัญญัติให้การบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับผู้พิพากษา หรือตุลาการ เช่น การสรรหาและการแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษทางวินัย ดำเนินการโดยคณะกรรมการตุลาการของแต่ละศาล โดยรูปแบบคณะกรรมการที่ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่เหมาะสม แต่ละศาลจึงกำหนดรูปแบบในการคัดเลือกบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา หรือตุลาการที่แตกต่างกัน โดยผู้พิพากษาศาลฎีกาต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในการพิจารณาคดีตั้งแต่เริ่มเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษา และต้องผ่านการทำหน้าที่ผู้พิพากษาไปตามลำดับชั้นศาลตั้งแต่ ศาลชั้นต้น ศาลชั้นอุทธรณ์และศาลฎีกา ในลักษณะผู้พิพากษาอาชีพ ซึ่งกว่าจะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลฎีกาได้จะต้องสั่งสมความรู้และประสบการณ์ในการพิจารณาพิพากษาคดีมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน ทั้งการปฏิบัติหน้าที่อยู่ภายใต้กรอบของประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการและควบคุมกำกับ

การปฏิบัติงานโดยคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมมาตั้งแต่ต้นอย่างเข้มงวด จึงมีเหตุผลที่ไม่ต้องให้ผู้ถูกร้องให้ความเห็นชอบในการดำรงตำแหน่งในศาลฎีกาอีก แต่สำหรับตุลาการศาลปกครองสูงสุด กำหนดให้การแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองสูงสุดอาจดำเนินการได้โดยวิธีการพิจารณาเลื่อนตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น โดยคำนึงถึงหลักอาวุโส ความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ ความเหมาะสม ประวัติดีและผลงานการปฏิบัติราชการ และการพิจารณาคัดเลือกบุคคลซึ่งมิได้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองในขณะนั้น โดยมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และมีความเหมาะสมที่จะแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุด ซึ่งอาจมิใช่บุคคลที่เคยดำรงตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นก็ได้ เมื่อบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมและตุลาการศาลปกครองสูงสุดมีสาระสำคัญที่แตกต่างกันจึงอาจมีกระบวนการในการคัดเลือกตั้งแต่การเข้าสู่ตำแหน่งที่แตกต่างกัน ทั้งลำดับชั้นศาลของศาลปกครองมีเพียง ๒ ชั้นศาล แตกต่างจากศาลยุติธรรมที่มี ๓ ชั้นศาล เช่นนี้ ไม่อาจนำความแตกต่างนั้นมาพิจารณาเปรียบเทียบกับการปฏิบัติที่แตกต่างกันได้ การดำเนินการแต่ละกระบวนการในการคัดเลือกตุลาการศาลปกครองสูงสุดย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และใช้บังคับแก่ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ที่บัญญัติให้การแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองสูงสุดได้รับความเห็นชอบจากผู้ถูกร้องแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง จึงไม่ขัดต่อหลักความเสมอภาค ไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

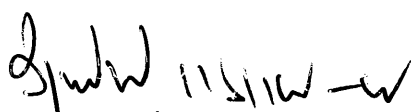
ส่วนที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติแทรกแซงการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครอง ขัดต่อความเป็นอิสระของการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๘ นั้น เห็นว่า หลักความเป็นอิสระของตุลาการมีที่มาจากหลักการสำคัญในระบอบประชาธิปไตยที่มีการแบ่งแยกอำนาจ โดยให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์เพื่อเป็นหลักประกันให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง รัฐธรรมนูญจึงบัญญัติหลักการคุ้มครองความเป็นอิสระของฝ่ายตุลาการไว้หลายกรณี เช่น ความเป็นอิสระในการทำหน้าที่ของผู้พิพากษาหรือตุลาการที่ย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี ความเป็นอิสระในทางองค์กรโดยมีหน่วยงานธุรการที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กร

มีความเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรอื่นของรัฐ อันมีผลให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างอิสระและมีประสิทธิภาพ และความเป็นอิสระในทางบุคคลที่กำหนดให้มีองค์กรในการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการโดยเฉพาะในรูปแบบคณะกรรมการตุลาการที่ต้องมีความเป็นอิสระในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล เช่น การสรรหาและการแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษทางวินัย การทำหน้าที่ของผู้ถูกร้องในการให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นชอบบุคคลดำรงตำแหน่งต่าง ๆ มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่น การให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือบัญญัติไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กร เช่น ประธานศาลปกครองสูงสุดและตุลาการศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ผู้ถูกร้องจึงเป็นองค์กรนิติบัญญัติที่จะให้ความเห็นชอบบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ทั้งนี้ ผู้ถูกร้องอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๘ ตราข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อดำเนินกิจการและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติไว้ โดยการให้ความเห็นชอบบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดมีการบัญญัติไว้ครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗๗ วรรคสอง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ทรงคุณวุฒิสภานิติศาสตร์และผู้ทรงคุณวุฒิในการบริหารราชการแผ่นดินอาจได้รับแต่งตั้งให้เป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุดได้ การแต่งตั้งให้บุคคลดังกล่าวเป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุดให้แต่งตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนตุลาการในศาลปกครองสูงสุดทั้งหมด และต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติและได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาก่อนแล้วจึงนำความกราบบังคมทูล” โดยมีหลักการเพื่อให้ศาลปกครองอยู่ในฐานะที่มีเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีทัดเทียมกับคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นองค์กรของรัฐฝ่ายบริหารและเป็นผู้บังคับบัญชาหรือเป็นผู้กำกับดูแลหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันจะทำให้คำพิพากษาชี้ขาดข้อพิพาทของศาลปกครองได้รับการยอมรับนับถือจากคู่กรณี โดยเฉพาะจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ เป็นผู้ถูกฟ้องคดี รัฐธรรมนูญจึงกำหนดให้ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งเป็นศาลชั้นสุดท้ายในการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองต้องยึดโยงกับฝ่ายนิติบัญญัติที่ประกอบด้วยสมาชิกที่มีฐานะเป็นผู้แทนปวงชน แม้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันไม่ได้บัญญัติให้การแต่งตั้ง

ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ถูกร้องเหมือนดังเช่นที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมา แต่ยังคงหลักการเดิมในการคัดเลือกและแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองสูงสุดในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ ไว้ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐ อันเป็นวันหลังจากที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้ แต่ในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ และฉบับต่อ ๆ มา หากได้มีการแก้ไขมาตรา ๑๕ วรรคสามที่ให้อุทิสภามีอำนาจให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองสูงสุดไม่อันแสดงว่าแนวคิดในการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองยังคงเห็นเป็นการสมควรที่การแต่งตั้งตุลาการศาลปกครองสูงสุดต้องขอความเห็นชอบต่อวุฒิสภาก่อนที่นายกรัฐมนตรีนำรายชื่อกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ฉะนั้น ที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ กำหนดให้ ก.ศป. พิจารณาเลื่อนตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น โดยคำนึงถึงหลักอาวุโส ความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ ความเหมาะสม ประวัติด้านผลงานการปฏิบัติราชการ และพิจารณาคัดเลือกบุคคลซึ่งมิได้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองในขณะนั้นโดยมีคุณสมบัติและความเหมาะสมที่จะแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุด ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ศป. กำหนด โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และเมื่อ ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกบุคคลผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุดแล้ว ให้ ก.ศป. เสนอรายชื่อดังกล่าวต่อนายกรัฐมนตรีและให้นายกรัฐมนตรีนำรายชื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อผู้ถูกร้อง จากนั้นผู้ถูกร้องจะดำเนินการตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยตั้งคณะกรรมการธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อ รวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็น เมื่อพิจารณารายงานของคณะกรรมการธิการสามัญเสร็จแล้ว ผู้ถูกร้องจะดำเนินการออกเสียงลงคะแนนลับ ซึ่งบุคคลที่จะได้รับความเห็นชอบให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดจะต้องได้รับความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงข้างมากของที่ประชุมผู้ถูกร้อง การให้ความเห็นชอบของผู้ถูกร้องเป็นเพียงขั้นตอนที่เกิดขึ้นภายหลังจาก ก.ศป. พิจารณาคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุดแล้ว โดยทำหน้าที่ในการตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ซึ่งเป็นกระบวนการกลั่นกรองที่เกี่ยวกับ

ความประพฤติและพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด โดยจะเริ่มต้นขึ้นภายหลังได้รับรายชื่อจากนายกรัฐมนตรี และสิ้นสุดลงเมื่อมีการพิจารณาลงมติซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ เมื่อขั้นตอนดังกล่าวมิได้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการคัดเลือกตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่กระทำโดย ก.ศป. เนื่องจาก ก.ศป. มีความเป็นอิสระในการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุดตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๓ และหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ ก.ศป. กำหนด นอกจากนี้ องค์ประกอบของ ก.ศป. ไม่ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง การให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบของผู้ถูกร้องจึงไม่ได้เป็นการใช้อำนาจขัดหรือแย้งกับ ก.ศป. และไม่กระทบต่อหลักความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครอง แต่เป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกับหลักการในการจัดตั้งศาลปกครองและการทำหน้าที่ของตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่เป็นศาลชั้นสุดท้ายในการพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง การให้ผู้ถูกร้องให้ความเห็นชอบบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด ไม่มีผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับตุลาการศาลปกครองสูงสุด ดังนั้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๘ ด้วย

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม และมาตรา ๑๘๘

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ